

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIRVATAL

INTEGRITÁSJELENTÉS

a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál 2023. évben végrehajtott szervezeti integritással kapcsolatos feladatokról

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) a 2023. évre kidolgozott integritási és korrupciós kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési tervét és az abban foglalt feladatokat az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló 50/2013. (II.25.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a következőkben részletezettek szerint hajtotta végre.

Biztonsági ellenőrzések lefolytatása, megelőzés

A NAV által ellátott, törvényben meghatározott alapeladatok ellátása érdekében fontos elvárás, hogy integrált szervezetébe olyan munkatársak kerüljenek, akik feddhetetlenek – még a megvesztegethetőség látszata sem vetül rájuk –, garantálni tudják a korrupciótól és a pártatlan, befolyástól mentes eljárást az ügyfelek számára, biztosítják továbbá – szakterületük vonatkozásában – az elvárt költségvetési bevételek beszedését. Ennek megfelelően a NAV-hoz adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyba, tisztjelölti szolgálati jogviszonyba, illetőleg munkaviszonyba felvételre jelentkezők esetében, valamint a már állományban lévők áthelyezése, vezetői kinevezése, továbbá a végzettséget igazoló okiratok hitelességének vizsgálata miatt a biztonsági szakterület **2023. évben 2074 db biztonsági ellenőrzést** (2022. évben 1953 db) folytatott le a NAV SZMSZ, a NAV Központi Irányításának Ügyrendje és a biztonsági ellenőrzésről szóló 2028/2022/ELN szabályzat alapján.

Az ellenőrzések során 132 esetben (2022-ben 125 esetben) **kerültek feltárássra** különféle biztonsági **kockázati tényezők**, amelyekre a biztonsági ellenőrzéssel érintett személy felett munkáltatói jogkört gyakorló figyelmét a szakterület felhívta.

A biztonsági ellenőrzés eredményeképpen a NAV-nál már foglalkoztatotti jogviszonyban lévőket érintően összesen **8** esetben került sor **javaslattételre fegyelmi eljárás lefolytatására** (2022-ben 9 esetben), **ebből jogosulatlan lekérdezések miatt 3, összeférhetlenség miatt pedig 5 alkalommal**. A tárgyidőszakban **3** esetben került sor **büntetőfeljelentés** megtételére, mindhárom alkalommal **közokirat-hamisítás büntett** elkövetésének gyanúja miatt. Ez megerősíti azt, hogy továbbra is szükség van a biztonsági ellenőrzés lefolytatására, azon belül pedig az érintett személy végzettségét igazoló okiratok hitelességének ellenőrzésére.

Közérdekű bejelentések és biztonsági információk kezelése, vizsgálati tevékenység

A NAV foglalkoztatottakkal, munkavállalókkal szembeni közérdekű bejelentések, egyéb biztonsági kockázatokat jelentő adatok és információk megalapozottságának vagy megalapozatlanságának alátámasztására, a biztonsági szakterület – a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény, illetve a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény rendelkezései, a NAV SZMSZ-ben, a NAV Központi Irányításának Ügyrendjében és a vizsgálati szabályzatról szóló 2032/2021/VEZ szabályzatban foglaltak szerint – a **2023. évben 205 esetben** (2022-ben 201 esetben) végezte el a közélet tisztaságának megsértésére vonatkozó, korrupcióra utaló panasz, közérdekű bejelentés kivizsgálását, illetőleg a hivatalból tudomásra jutott, visszaélésre utaló adatok, információk ellenőrzését, amely adat tartalmazza az előző évről áthozott és 2023-ban befejezett ügyeket. A befejezett ügyek száma tehát nem növekedett jelentősen, azonban, ha a **2023-ban beérkezett bejelentéseket és belső információkat (258 db)** vesszük figyelembe, akkor 29, 64%-os emelkedés látható az előző évi adathoz képest (2022-ben 199 db).

A **mellőzött vizsgálatok** száma a 2022. évi 2-ről 2023-ban 14-re nőtt, amely az ügyek számának emelkedésével magyarázható. A mellőzésre alapvetően akkor kerül sor, ha egy korábbival azonos tartalmú, vagy hasonló körülményre utaló, új információt, ténytet nem tartalmazó bejelentés kerül a biztonsági szakterülethez, továbbá, amikor erre jogszabály felhatalmazást ad, így az azonosíthatatlan bejelentők beadványainak vizsgálatát – a súlyos jog- vagy érdeksérelemre utaló bejelentéseket kivéve – mellőzni kell.

A tárgyidőszakban **befejezett, megalapozott és részben megalapozott minősítéssel lezárt 31 vizsgálati ügyből 1** esetben került sor **büntetőeljárás kezdeményezésére** hivatali visszaélés büntetése, valamint **1** esetben **szabálysértési eljárás kezdeményezésére. Fegyelmi felelősségre vonást 8** személy esetében kezdeményezett a biztonsági szakterület. **A fennmaradó 21 esetben egyéb munkáltatói intézkedést – vezetői munkakör visszavonása, más munkakörbe helyezés – kezdeményezett a szakterület.** A munkáltatói jogkör gyakorlóit megalapozottnak tartották a fegyelmi eljárás megindítására, illetve vezetői munkakör visszavonására, más munkakörbe helyezésre irányuló javaslatokat.

A **megalapozatlan** ügyek száma **(134 db) 31,37 %-kal nőtt** a korábbi évhez képest (2022-ben 102 db), csökkent viszont azon ügyek száma, amelyekben a szakterület rendelkezésére álló eszközökkel **további eredmény nem volt várható.** Ez **2022-ben a befejezett vizsgálatok 28,85 %-át, 2023-ban pedig a 19,51 %-át** tette ki, amely a vizsgálati hatékonyság növekedésére utal.

Összeférhetlenségre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény 89-93. §-ai szerinti **összeférhetlenségi ellenőrzések** lefolytatását a biztonsági szervezeti egység mind az állományba kerülő munkatársak megelőző ellenőrzése, mind pedig a saját foglalkoztatottat érintő vizsgálatok keretében elvégezte a tárgyévben is. Az összeférhetlenségre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése során kiszűrésre kerültek a törvény által tilalmazott jogviszonyok, illetve a bejelentés nélküli munkavégzés esetei.

Az ellenőrzések lezárásaként a biztonsági szakterület a munkáltatói jogkör gyakorló felé a szükséges intézkedések megtételére javaslattal élt, amelyek eredményeként a törvényes állapot helyreállításra került. Az összeférhetlenségre vonatkozó számszerű adatokat jelen jelentés korábbi, „Biztonsági ellenőrzések lefolytatása, megelőzés”, valamint a „Közérdekű bejelentések és biztonsági információk kezelése, vizsgálati tevékenység” részei tartalmazzák, a szakterület összességében a 2023. évben **6 esetben tett javaslatot fegyelmi eljárás lefolytatására az összeférhetlenségi szabályok megsértése miatt.**

A NAV szervezeti egységeitől kapott tájékoztatás szerint az előzetes engedélyhez, illetve bejelentéshez kötött jogviszonyok bejelentése kapcsán a munkatársak részéről folyamatos a kérelmek benyújtása, tisztában vannak annak szükségszerűségével és az esetleges elmaradások jogkövetkezményeivel.

Az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése

A célhoz nem kötött adatkezelések megelőzése, visszaszorítása, megakadályozása és ellenőrzése érdekében teendő intézkedésekről szóló 5045/2019/VEZ körlevélben foglaltaknak megfelelően az **adatkezelések rendszeres vagy időszakos, illetve szűrőpróbaszerű jogszerűségének ellenőrzését** a biztonsági szakterület a tárgyévben **1.136 fő** vonatkozásában hajtotta végre. Ezen ellenőrzések során **167 esetben történt adatkérés a munkáltatói jogkört gyakorló vezetők felé.** A vizsgálatok azt is feltárták, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló vezetőknek indokolatlan leterheltséget jelent a lekérdezések jogszerűségének ellenőrzése, vizsgálata, amely sokszor a jogszerűtlen lekérdezések visszaszorítására irányuló törekvések hatékonyabbá tételének is akadálya volt.

A jogszerűtlen (ideértve a célhoz nem kötött) adatkezelések megelőzése, visszaszorítása, megakadályozása és ellenőrzése érdekében teendő intézkedésekről szóló 5064/2023/ELN körlevél kiadásával az 5045/2019/VEZ körlevél érvényét veszítette, így a munkáltatói jogkört gyakorlók tehermentesítésre kerültek azon kötelezettségük alól, hogy a biztonsági szakterület által legyűjtött biztonsági napló adatok alapján negyedévente ellenőrizzék az állományukba tartozó foglalkoztatottak adatkezelésének jogszerűségét. A körlevél alapján a NAV valamennyi munkáltatói jogkört gyakorló vezetője felhívta a NAV teljes állományának figyelmét arra, hogy a biztonsági szakterület a NAV bármely szerve, szervezeti egysége állományába tartozó foglalkoztatottra vonatkozóan folyamatosan ellenőrzést végezhet, továbbá, hogy a célhoz nem kötött adatkezelés jogszerűtlen adatkezelésnek minősül. A tájékoztatás arra is kiterjedt, hogy a saját adatok lekérdezése nem keletkeztet adatvédelmi incidenst, azonban a hozzáférési jogosultság nem rendeltetésszerű használata továbbra is fegyelmi eljárás alapját képezi.

A biztonsági szakterület saját kockázatelemzés alapján 2023-ban összesen **123 személyt** érintően folytatott le **célhoz kötöttségi vizsgálatot**, amelyekből **86** esetben lett elrendelve a vizsgálati szabályzatról szóló 2032/2021/VEZ szabályzat szerinti **vizsgálat**. Az ezek eredményére vonatkozó adatokat – az egyéb vizsgálatokkal összevonva – jelen jelentés korábbi, „Közérdekű bejelentések és biztonsági információk kezelése, vizsgálati tevékenység” része tartalmazza.

A NAV **Központi Irányítása** főosztályai különös körültekintéssel járnak el a feladatellátáshoz kapcsolódó jogosultságok kiosztása során, azok beállítása kizárólag indokolt esetben történik, illetve kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy felhívják a foglalkoztatottak figyelmét az

adatvédelmi, valamint az információ biztonsági szabályok betartására, megsértésének jogkövetkezményeire.

Informatikai fejlesztések

A 2023. évre vonatkozóan kiadott intézkedési terv 6. pontja, valamint a Cselevési Terv 1.2.4. pontja tartalmazza azokat az informatikai fejlesztésekkel kapcsolatos feladatokat, amelyek az informatikai biztonság megerősítése, illetve a célhoz nem kötött lekérdezések megakadályozása érdekében történtek/történnek.

Az Informatikai Intézet és az Elektronikus Információs Rendszerek Biztonságáért Felelős Személy tájékoztatásának megfelelően a tárggyal kapcsolatban feladott fejlesztési megrendelések 2023-ban teljeskörűen befejezésre kerültek.

Integritás oktatás, illetve képzés

Az integritás szempontjából alapvető működési kockázati tényező a szervezet munkatársainak tevékenysége. A működési kockázat csökkentése érdekében a munkatársaknak tisztában kell lenniük a munkakörükre vonatkozó szabályokkal és a szervezet integritás körébe tartozó elvárásaival. Ezen túl az 50/2013. (II. 25.) kormányrendelet 9. §-a előírja, hogy *„Az államigazgatási szervek vezetői és tisztviselői kötelesek részt venni az államigazgatási szerv integritásirányítási rendszere kialakítása és működtetése érdekében szervezett integritás, korrupciómegelőzés és etika témájú, központi és szervezeti szinten megtartandó képzéseken, továbbá kötelesek ezeken beosztott munkatársaik részvételét is biztosítani.”*

A szervezeti, valamint a személyes integritás megtartásában és a korrupciós kockázatok kizárásában, megelőzésében a képzéseknek továbbra is jelentős szerepe volt. Az oktatások nem csupán az új belépők tekintetében, hanem a tapasztalt munkatársak és a vezetők számára is iránymutató fogalmi, etikai kereteket határoztak meg, valamint segítettek a szervezeten belüli törvényes és tisztességes magatartás kialakításában és fenntartásában.

A Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézet 2023. évi képzési eredményei

Az újonnan belépett kollégák a NAV szervezeti alapismeretek képzés keretében az Értékközpontú működés - Integritás e-learning moduljában kiemelten foglalkoznak az integritás témakörével. A tanfolyamot 2023-ban összesen 19 képzési csoportban 916 fő teljesítette sikeresen.

A pénzügyőri előképző tanfolyam keretében 4 csoportban 76 képzésben résztvevő végezte el a tréningelemekkel színesített értékvezérelt magatartás erősítését szolgáló modult.

A pénzügyőri szakmai alapképzések (vámigazgatási, határszolgálati, rendészeti, bűnügyi) 9 csoportja 68 résztvevőjének a tanfolyam jelenléti szakaszában az Alkotmányvédelmi Hivatal (AH) munkatársa ismertette egy-egy előadás keretében a feladataikat, ill. az ezekkel kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeket és lehetőségeket.

Az értékközpontú működést kifejezetten előtérbe helyező Integritás képzés 2023-ban 7 tanfolyami csoporttal került lebonyolításra 4 fő belső oktató közreműködése mellett, 94 fő részvételével.

A vezetők szerepe és felelőssége a korrupció-megelőzésben kiemelt jelentőséggel bír, éppen ezért a Kezdő vezetők képzése nyolc modulos komplex képzési programjában is szerepel az Értékalapú gondolkodás alapjai e-learning kurzus. A 2023-ban újonnan kinevezett 105 fő vezető így a képzési programon belül hasznosítható tudást kapott a szervezeti és egyéni integritás megtartásához.

A **biztonsági szakterület** által kiválasztott, kockázatosnak ítélt célcsoportok részére kiemelt témakörű, speciális előadások szervezése és megtartása

A szakterület 2023-ban a NAV ellenőrzési területen foglalkoztatott munkatársainak, a NAV Kiemelt Adó- és Vámigazgatóságának, valamint a Központi Irányítás ellenőrzési szakterületének összesen **23 alkalommal** tartott integritással kapcsolatos online előadást, több mint **1000 fő** részvételével.

További **6 alkalommal** – felkérésre – más szakterületek részére (bűnügy, beszerzés, Nemzeti Közszolgálati Egyetem) tartott jelenléti előadást, kiemelten az őket érintő témakörökben.

Az előadások célja az állomány megismertetése az integritás fogalomrendszerével, az integritás szemlélet erősítése, valamint a foglalkoztatottak figyelmének felhívása az értékközpontú szervezeti működés előnyeire, szükségességére, a korrupciós kockázatok veszélyeire, valamint azok kezelésének jelentőségére és lehetőségeire.

Egységes belső kontrollrendszer

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően, a belső ellenőrzési tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a belső szabályozottság szempontjából a NAV működése és tevékenysége jellemzően rendezett.

A NAV egységes belső kontrollrendszere működtetésének koordinálása, ezen belül az integrált kockázatkezelési rendszer működtetése a **NAV Központi Irányítása** (a továbbiakban: NAV KI) **Szervezetigazgatási és Titkársági Főosztály** feladata. A 2023. évi intézkedési terv 9. pontja szerint a rendszer működtetésén túl a kockázatkezelési rendszer fejlesztése kiemelt feladat volt. A rendszer fejlesztése elindult, azonban a belső ellenőrzési szakterülettel egyeztetve a feladatot komplexebb módon szükséges végrehajtani, amely a folyamatfelmérés nyomán tervezett BEKOR változtatási igényeknek is függvénye.

A **bűnügyi szakterület** valamennyi szerve/szervezeti egysége folyamatos figyelmet fordít arra, hogy a munkavégzés és annak ellenőrzése során az integritási és korrupciós kockázatokat kezelő, mérséklő intézkedések is jelen legyenek. Erre való tekintettel a teljes személyi állomány provokációtól mentes munkakörülményei biztosítottak.

A belső kontrollrendszer a vonatkozó szabályzóknak megfelelően működik, ideértve az ellenőrzési nyomvonal rendszeres felülvizsgálatát, a szervezeti integritást sértő események nyilvántartásának, valamint az Integrált Kockázati Leltárnak a vezetését. Ezek minden évben rendszeresen feltöltésre kerülnek az erre a célra szolgáló felületre (BEKOR).

A teljes személyi állomány rendszeres nemzetbiztonsági háttérvizsgálaton, illetve szükség szerint annak megújításán esik át. 2023. évben érvénybe lépett a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága, valamint a bűnügyi igazgatóságok által folytatandó törvényességi

vezetői és egyéb vezetői ellenőrzés végrehajtásáról szóló 2006/2023/481 szabályzat, amelynek köszönhetően a vezetők figyelemmel kísérik az állomány napi munkavégzését, vizsgálják leterheltségét, ellenőrzik a távollétek jogszerűségét, az összeférhetetlenségi szabályok betartását. A lekérdezésekre vonatkozó naplódatok alapján szűrőpróbaszerűen ellenőrzésre kerül a NAV informatikai (adóigazgatási) rendszereiből történt lekérdezések, illetve a Robotzsaru rendszerben végrehajtott tevékenységek (rögzítés, lekérdezés) jogszerűsége.

Irányító eszközök

Az ellenőrzések lefolytatása, a személy- és vagyónbiztonság fokozása, a szervezet és a foglalkoztatottak integráns szemléletének elmélyítése az oktatások, képzések segítségével, illetve a külső és belső kommunikáció fejlesztése a NAV Korrupcióellenes Stratégiája keretében meghatározott 2023. évi Cselekvési Tervben előírtaknak megfelelően zajlott. A Cselekvési Terv a megelőzésen túlmenően a korrupciós események kivizsgálását, az integritás helyreállítását, a hasonló jövőbeni történések elkerülését tűzte ki célul.

A biztonsági szakterület a feladatkörét érintően a 2023. évben 1 PM rendeletet, 1 PM utasítást, 43 db szabályzatot, 32 db körlevél tervezetet, 7 db utasítást, 2 db eljárási rendet, 2 db együttműködési megállapodást, 2 db szerződést, 11 db kiürítési tervet, 2 db objektumvédelmi tervet és 6 db egyéb rendelkezést véleményezett.

A pénzügyminiszter feladat- és hatáskörét érintően a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásáról szóló 4/2020. (VI.30.) PM rendelet módosítási javaslata 2023. évben megküldésre került a Pénzügyminisztérium részére azzal a céllal, hogy a rendelet kibővítésre kerüljön az európai uniós vámjog alapján az áruk vám eljárás alá vonását, a vámhatáron át lebonyolódó áru- és utasforgalom vámellenőrzését, a vámtartozások és a vám eljáráshoz kapcsolódó egyéb terhek kiszabását és beszedését, a vámokmányok, illetve a vám eljárások adatainak vám- és statisztikai célú ellenőrzését, javíttatását, nyilvántartását, összesítését, feldolgozását és átadását az Európai Unió vámhatárán végző foglalkoztatottjaival.

Azon foglalkoztatottak viszont, ahol a tapasztalat alapján indokolatlan a nemzetbiztonsági ellenőrzés végrehajtása (nincs, vagy minimális a kockázat), a javaslat szerint kikerülnének a rendeletből.

Nemzetközi együttműködés

Az **osztrák társhatóság belső biztonsági szervével** történő kétoldalú információ- és tapasztalatcsere a COVID-világjárvány miatt, többszöri egyeztetést követően 2023-ra elhalasztásra került. Az **együttműködés folytatása 2023. április 4-6. között, Bécsben**, egy ausztriai személyes találkozó keretében valósult meg az osztrák társszerv meghívása alapján. Ennek során mindkét fél bemutatta a legutóbbi tapasztalatcsere óta a hatóságuknál lezajlott szervezeti változásokat és innovációkat, valamint a magyar delegáció megismerhette a Bécsi Repülőtéri Vámhivatal tevékenységeit. A következő találkozóra előzetes tervek szerint 2024 áprilisában kerül sor Budapesten. Az esemény a NAV 2024. évi külföldi kiküldetés és nemzetközi vonatkozású belföldi rendezvény tervében szerepel.

A **Visegrádi regionális együttműködés** keretében megkezdett, rotációs alapokra helyezett „**Belső biztonság és integritás**” témájú képzéssorozat a szervezet egészét érintő és a

mindennapi munkákat meghatározó stratégiai prioritást élvező témaként került napirendre. A képzéssorozat célja a korrupcióellenes intézkedések alkalmazása és végrehajtása, személyi integritással kapcsolatos kérdések megvitatása, lojalitás ellenőrzése, belső ellenőrzési tevékenységek áttekintése. A képzéssorozat **2023. év I. félévében a lengyel társhatóság által szervezett képzéssel** zárult. A pandémia miatt jelentős mértékben elhúzódott képzéssorozatot – mely során a résztvevők megismerhették az egyes társhatóságoknál alkalmazott eljárásrendet, illetve határátkelőhely látogatásokon vehettek részt – rendkívül hasznosnak ítélték, az egymással megosztott tapasztalatok, esetpéldák hozzájárulnak az egyes társhatóságok belső biztonsága és integritása fejlesztéséhez.

A Celbet 3 Integritás és Szakmai Etikai Képzés megrendezésére Romániában, Sinaia-ban került sor, 2023. október 24-25. között. Az előadássorozat fő témája a korrupció volt, amelynek meghatározására és feltárási technikáinak az ismertetésére került sor. Az előadásokon konkrét, a gyakorlatban bármikor előforduló korrupciós esetek ismertetésére is sor került. A tréning másodlagos témája az „asszertív viselkedés munkavégzés közben” és előnyeinek az ismertetése volt.

Korrupcióval, illetve annak elutasításával kapcsolatos esetpéldák nyilvántartása

A tárgyévben tovább bővült a visszaélésekkel, szabálytalanságokkal összefüggésben feltárt bűncselekmények és fegyelemsértések eseteinek, illetve a korrupciót elutasító, jogkövető magatartást tanúsító pozitív események anonimizált feldolgozása, amelyek feltárják a jogsértést vagy szabálytalanságot lehetővé tevő okokat és körülményeket is. Az esetgyűjtemények az oktatási és képzési területen, valamint szakmai előadásokon ismertetésre kerültek.

Határszakaszok hivatásos állományának ellenőrzése

A NAV elnöke által jóváhagyott, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál a 2023. évi integritási és korrupciós kockázatok kezelésére kiadott intézkedési tervben foglaltaknak megfelelően (15, 16 pont), az ukrán, illetve szerb határszakaszokon, valamint a NAV Bevetési Igazgatóságán (a továbbiakban: BEVIG) szolgálati feladatokat ellátó pénzügyőri állomány tevékenységéhez kapcsolódó korrupciós jelenségek megelőzése érdekében állományvédelmi ellenőrzések végrehajtására került sor.

A NAV KI Biztonsági Főosztálya az ellenőrzési terv keretében a **2023. évben** összesen **25** alkalommal végzett a határszakaszon be nem jelentett ellenőrzést, amelyek során korrupciós cselekmény elkövetésének gyanúja nem merült fel. **Munkáltatói intézkedés kezdeményezésére 2 esetben** került sor.

Az első esetben az ellenőrzés során megállapításra került, hogy a belépő utasok vámellenőrzését végző pénzügyőr tizenegyezer forint összegű készpénzt tartott magánál, amiről a közvetlen vezetője felé előzetesen bejelentést nem tett. Az eset miatt munkáltatói intézkedés kezdeményezésére került sor, amelynek következtében a munkáltatói jogkör gyakorlója fokozottan felhívta a pénzügyőr figyelmét a NAV foglalkoztatottja által birtokban tartható dolgok korlátozásáról szóló 20/2020. (XII. 30.) PM rendelet, valamint a vonatkozó belső szabályzók előírásainak betartására.

A 2. esetben szintén a határátkelőhelyen a belépő utasok vámellenőrzését végző pénzügyőr ellenőrzése során került megállapításra, hogy 25.600 forint összegű készpénzt tartott magánál, amelyet szolgálati feladatainak megkezdésekor nem jelentett be közvetlen vezetője részére. A szakterület munkáltatói intézkedést kezdeményezett, a felelősségre vonás fegyelmi eljárás keretében megtörtént.

A NAV KI Rendészeti Főosztály (a továbbiakban: RFO) állományvédelmi ellenőrzéseit részben önállóan (saját terv szerint), részben pedig az ORFK Rendészeti Főigazgatóság által elkészített ellenőrzési tervben foglaltak alapján a rendőrség illetékes munkatársaival közösen hajtotta végre a harmadik országos határszakasszal rendelkező vármegyei igazgatóságok, illetve a BEVIG illetékességi területén.

A feladat végrehajtására **72 alkalommal** került sor **259 fő pénzügyőr ellenőrzés** alá vonásával. Az ellenőrzések minden harmadik országos határátkelőhelyet érintettek, hétköznapra, hétvégére, valamint minden napszakra egyaránt kiterjedtek. A feladat végrehajtásában a NAV KI Biztonsági Főosztálya (a továbbiakban: BFO) is részt vett egy ellenőrzés alkalmával.

Egy esetben az állományvédelmi ellenőrzés lefolytatása során került megállapításra, hogy az ellenőrzött BEVIG állományába tartozó pénzügyőr a hivatali helyiségen kívüli szolgálat ellátása során 80.000,-Ft készpénzt tartott magánál, amiről a közvetlen vezetője felé előzetesen bejelentést nem tett. Az ellenőrzött pénzügyőrrel szemben a munkáltatói jogkör gyakorlója fegyelmi eljárást kezdeményezett, ami elmarasztaló eredménnyel zárult.

Az állományvédelmi ellenőrzésre történő felkészülés, és az ellenőrzés során beszerzett adatok alapján két esetben élt az RFO jelzéssel a BFO felé esetleges korrupcióra utaló körülmény miatt.

A végrehajtott ellenőrzések tapasztalatai:

A közösen végrehajtott ellenőrzések gördülékenyen, maximális együttműködés mellett zajlottak le. Az ellenőrzés alá vont foglalkoztatottak az ellenőrzések során készségesek, együttműködőek voltak. Az integritással kapcsolatos belső rendelkezésekkel tisztában voltak, azok rendelkezéseit betartották. A hivatali munkaidőn kívül tartott ellenőrzés során látható volt a „meglepetés” a munkatársak arcán. Szembetűnő, hogy a foglalkoztatottak egyre kevesebb használati tárgyat, egyre kevesebb készpénzt tartanak maguknál. A végrehajtott ellenőrzések során korrupciós cselekmény gyanúja nem merült fel.

Együttműködés más szervekkel és intézményekkel

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően az integritás szemlélet további erősítése és a korrupció megelőzése érdekében a NAV biztonsági szervezeti egysége 2023-ban is szorosan együttműködött az Alkotmányvédelmi Hivatallal, a rendőrséggel, az ügyészséggel, a Miniszterelnökség Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatósággal (a továbbiakban: BEII) és a Nemzeti Védelmi Szolgálattal. **2023. évben 105 megkeresés** érkezett a biztonsági szakterülethez, amelynek **75 %-át** a megkereső szerv **minősítette**, így ezek teljesítése során a minősített adatok kezelésére vonatkozó szigorú szabályok figyelembevételével kellett eljárni. Az egyes ügyek elemzését követően megállapítható, hogy sokszor egy-egy megkeresés teljesítése – az adatok mennyiségének feldolgozása miatt vagy az ügy bonyolultsága okán – komoly adatgyűjtő, elemző tevékenységet követel. A korrupcióellenes tevékenysége során a biztonsági szakterület **50 esetben** – ebből 47 alkalommal az Alkotmányvédelmi Hivatal részére – **adott át információkat** a vele együttműködő társhatóságoknak.

A BEII és a NAV 2023-ban együttműködési megállapodást kötött, amelynek célja a Felek jogszabályban meghatározott feladatai – az európai uniós pénzügyi forrásból megvalósuló pályázatok során történő esetleges összeférhetlenségi helyzetek megelőzése és feltárása, az állami költségvetéssel összefüggő jogsértések elleni fellépés, illetve a korrupciós bűncselekmények elleni küzdelem, a bűncselekményekkel okozott károk megtérülését célzó intézkedések – eredményes végrehajtásának elősegítése érdekében a közös feladatellátáshoz szükséges feltételrendszer megteremtése, a Felek közötti együttműködés fő területeinek kijelölése, valamint az együttműködés módjának meghatározása által.

Kommunikáció

A NAV internetes portálján az integritás témakörben az általános tájékoztatásokon túl, megtekinthetők az adott évre vonatkozó integritási és korrupciómegelőzéssel összefüggő intézkedési tervek és az előző éveket érintő integritásjelentések, tanulmányok. A közzétett e-mail (integritas@nav.gov.hu) lehetőséget nyújt bárki számára, hogy integritás tárgyában tanácsot kérjen, illetőleg a közélet tisztaságát sértő visszaélésekről, korrupciós cselekményekről, szabálytalanságokról, és az ezekhez kapcsolódó egyéb eseményekről elektronikus formában bejelentést tegyen.

A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény alapján 2023. július 24-én elindult az elkülönített (külső) visszaélés-bejelentési rendszer is. A nav.gov.hu oldalon (továbbiakban: külső honlap) megvalósult egy új oldal létrehozása („Integritás/Korrupció”), amely egy űrlapot tartalmaz, amely kitöltés után megküldésre kerül a már említett (integritas@nav.gov.hu) címre.

A belső elérhető intranetes honlapon szintén megtekinthetők az éves jelentések, intézkedési tervek, a vonatkozó jogszabályok gyűjteménye, etikai esetpéldák, továbbá az integritás felmérés során kitöltött kérdőívek és azok értékelése, valamint a NAV 2020-2025. évre vonatkozó korrupcióellenes stratégiája, és a stratégiához kapcsolódó korrupcióellenes cselekvési tervek. A honlap aktualizálását és karbantartását a biztonsági szervezeti egység folyamatosan végzi.

A #hivatal című lapban megjelent interjúban a NAV elnöke kitér a korrupcióellenes szemléletformálásra is. *„Az önkormányzati erősítő, egységes magatartási szabályokat lefektető etikai kódex célja, hogy erkölcsi iránymutatást adjon mind a hivatás gyakorlásához, mind a magánéletben tanúsítandó magatartásokkal kapcsolatban, támpontot és morális alapot teremtsen a szakmai döntésekhez, meghatározza az elvárt viselkedési szabályokat, továbbá segítsen azonosítani a kifogásolható, a hivatáshoz nem méltó magatartásokat. Tehát a szervezeti integritást erősítő magatartási szabályok fogalmazódnak meg benne. Hangsúlyos része az integritást leginkább sértő magatartási formák elutasítása, de tágabb értelemben a NAV-ba vetett közbizalom erősítése és az egységes hivatali kultúra megszilárdítása a cél. Vezetőkkel és beosztottakkal szembeni elvárásokat is megfogalmaz.”*

Az említett interjú utal a készülő etikai kódexre. Az előkészületi munkálatok a kódex kommunikációjának kialakítására már 2023-ban elkezdődtek, a feladat végrehajtása 2024-ben folytatódik.

Megsemmisítési eljárások ellenőrzése

A hatósági-, illetve a büntetőeljárások során lefoglalt és elkobzott, valamint a kiadni rendelt, de át nem vett dolgok, a NAV szervek által vett minták, ellenminták, továbbá a korrupció kockázatának leginkább kitett termékek megsemmisítésének helyszíni ellenőrzésére a **2023. évben** is rendszeresen sor került. A biztonsági szakterület a tárgyévben összesen **160 db megsemmisítésről** kapott jelentést (2022. évben 314 db), amelyek közül **24 esetben** (2022. évben 17 esetben) **helyszíni ellenőrzést** tartott.

A NAV KI Vám Főosztály részéről kockázatelemzés alapján **2023. évben 8 esetben** (2022. évben 3 esetben) történt a megsemmisítésekkel kapcsolatban helyszíni ellenőrzés, váratlan szakmai irányítói ellenőrzés keretein belül. Az ellenőrzés **2 esetben** tárt fel a vonatkozó szabályzóban **előírtaktól eltérő feladatvégrehajtást**. Az első esetben a megsemmisítési jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeinek pontatlanok és hiányosak voltak. Az igazgatóság a feltárt hibát megszüntette. A második esetben megállapításra került, hogy az igazgatóság a tervezett megsemmisítési eljárást az előzetes jelentésben meghatározottaktól eltérő, korábbi időpontban hajtotta végre, így nem volt mód a megsemmisítés KI szintű felügyeletére. Erre tekintettel a Vám Főosztály előírta, hogy oktatás keretében tájékoztassák a munkatársakat a helyes eljárás menetéről. Az igazgatóság a feladatot végrehajtotta, ezen probléma azóta nem fordult elő.

Személyi és vagyonbiztonság megerősítése, őrzésbiztonság

A NAV objektumaiban, az ott található javakban a szándékos vagy gondatlan károkozás megelőzése, a bekövetkezett kár enyhítése, illetéktelen személyek bejutásának és veszélyes anyagok, tárgyak bejuttatásának megakadályozása, a munkavégzés zavartalanságának biztosítása, valamint a foglalkoztatottak, a munkavállalók és a külsős személyek biztonsága érdekében a biztonsági szakterület **őrzésbiztonsági** szakterülete az őrzésbiztonságról szóló 2038/2021/VEZ szabályzat értelmében a NAV őrzésvédelmi és biztonságtechnikai feladatait látja el.

A 2023. évben a NAV területi szerveinél és a Központi Irányítás objektumaiban összesen **44 db őrzésvédelmi és biztonságtechnikai ellenőrzés** került lefolytatásra. Az ellenőrzések során feltárásra került, hogy az épületekbe történő be- és kiléptetésére vonatkozó szabályokat a munkatársak nem mindig tartották be, leggyakrabban a belépésre jogosító igazolványok felmutatása vonatkozásában merült fel szabálytalanság. Előfordult az is, hogy a vagyonvédelmi rendszerek üzemeltetési és karbantartási naplóját nem vezették megfelelően, az őrszolgálat tagjai a naplóban csak a vagyonvédelmi rendszer hibája esetén rögzítettek bejegyzéseket. Több esetben a kulcsok másolati példányainak tárolási helye nem volt megfelelő, vagy a kulcsfelvételre jogosultak naprakész listája a helyszínen nem állt rendelkezésre. A feltárt hiányosságok megszüntetésére minden esetben javaslat készült.

A NAV objektumokba való be- és kiléptetés során a beléptetőkérdőívvel való visszaélés kockázatának csökkentése érdekében a **beléptetőrendszerek egységesítésének**, valamint magasabb biztonsági fokú beléptetőkérdőívek beszerzése lehetőségének vizsgálata kiemelt cél. Az országosan egységes, azonos típusú kérdőívet használó beléptető rendszerek alkalmazásával, egy adatbázisból gyorsabbá, áttekinthetőbbé és hatékonyabbá válna a korrupciós cselekmények vizsgálatához kapcsolódó adatszolgáltatás a szakmai társszervek

(Alkotmányvédelmi Hivatal, ügyészség stb.) részére. A műszaki lehetőségekről szóló dokumentáció elnöki jóváhagyása 2023-ban megtörtént.

A korrupció megelőzése, valamint az **ügyfélszolgálatokon** dolgozó munkatársak védelme érdekében az adószakmai szakterület ajánlására a NAV fenntartású ügyfélszolgálatokon **video-megfigyelő és képrögzítő rendszer kiépítésének** lehetőségeit vizsgáló felmérés 34 helyszínen 2023. szeptember 30-ig megtörtént. A műszaki leírással kiegészített döntés-előkészítő dokumentáció jóváhagyásra került. A rendszer kiépítése 2024-ben a pénzügyi lehetőségek függvényében megkezdődhet.

A szakterület biztonságtechnikai feladatainak ellátása során **23 beruházás** lebonyolításában vett részt, ebből 5 db fejeződött be 2023-ban, a további 18 beruházás befejezése 2024-ben várható.